

Duurzaamheidsrapportage leek met de implementatie van de Europese duurzaamheidsrichtlijn CSRD bijna een gelopen race. Maar het Omnibus-veroeenvoudigingspakket van de EU gooide roet in het eten. Minder regels is het nieuwe adagium, maar dat maakt rapporteren over duurzaamheid niet minder relevant.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD SHUTTERSTOCK

Minder regels maken duurzaamheid niet minder belangrijk

Eind februari 2025 presenteerde de Europese Commissie een *stop-the-clock directive*, als onderdeel van een breder Omnibus-veroeenvoudigingspakket. Hierdoor zijn alleen grote organisaties van openbaar belang (oob's) over boekjaar 2025 en boekjaar 2026 rapportageplichtig op basis van de CSRD. Voor andere grote ondernemingen schuift de rapportageplicht twee jaar op, van boekjaar 2025 naar 2027. Beursgenoteerde mkb-bedrijven gaan van boekjaar 2026 naar 2028.

Het Omnibus-pakket gaat uit van een CSRD-rapportageplicht voor grote ondernemingen met meer dan duizend medewerkers. Maar in juni werd bekend dat de Europese Unie de reikwijdte van de CSRD verder wil beperken tot grote ondernemingen met ten minste duizend werknemers én een omzet van 450 miljoen euro of meer. Dat was eerder hetzij 50 miljoen netto-omzet, hetzij 25 miljoen balanstotaal.

Minder regels moeten helpen bij de acceptatie van duurzaamheidsrapportages en de concurrentiepositie van Europese bedrijven versterken, is het idee. Daarbij wordt al snel gewezen op de koers van de regering-Trump, die niet veel op heeft met duurzaamheid en bedrijven graag alle ruimte wil geven. Om die reden moet ook een nieuwe richtlijn tegen *greenwashing*, de Europese *Green Claims Directive*, komen te vervallen. Zelfs de activistische beleggersgroep *Follow This* diende dit jaar geen voorstellen in tijdens aandeelhoudersvergaderingen van olie- en gasconcerns over de uitstoot van broeikasgassen. Een pauze was nodig, meende de beleggersgroep, omdat beleggers

zich zorgen maken over politieke en juridische vergeldingsmaatregelen tegen klimaatactivisme in de VS.

Eenvoudiger verslaggevingsstandaarden

Tegelijk bleek uit een enquête onder meer dan duizend Europese bedrijven in 26 landen, dat 61 procent tevreden is met de CSRD; ook 56 procent van de bedrijven tot duizend werknemers wil liever binnen de reikwijdte van de richtlijn blijven vallen. Inmiddels heeft de Europese Commissie een aanbeveling aangenomen over vrijwillige duurzaamheidsrapportage door kleine en middelgrote ondernemingen.

‘Accountants, toezichhouders en investeerders kunnen een belangrijke rol nemen om de vergelijkbaarheid van de CSRD-rapportages te bevorderen.’

Minder positief waren veel partijen over de bij de CSRD behorende verslaggevingsstandaarden, de *European Sustainability Reporting Standards* (ESRS). Te veel papier, te veel datapunten om over te rapporteren en dus te veel administratieve lasten. Medio juli kwam de Europese Commissie al met een *quick fix*, om de druk voor de eerste groep oob's wat te verlichten bij het rapporteren over boekjaar 2025. En twee weken daarna presenteerde de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) herziene en vereenvoudigde concepten van de ESRS-standaarden. Daarbij wordt gemikt op een minder strikte en meer *principle based* aanpak. Het aantal verplichte datapunten is met meer dan de helft verminderd en de volledige rapportageset is met bijna 70 procent teruggebracht. Dat moet vanaf 2027 de rapportagedruk helpen verlichten. De openbare consultatie van de nieuwe standaarden loopt tot eind september; EFRAG brengt uiterlijk eind november advies uit aan de Europese Commissie.

Wim Bartels, senior sustainability partner bij Deloitte en columnist op Accountant.nl, sprak van “gezond verstand” als het gaat om de vereenvoudigde verslaggevingsstandaarden. “In de rapporten over 2024 zijn veel bedrijven verzand in gedetailleerde lijsten van datapunten, in plaats van een behapbaar en begrijpelijk verhaal.” EFRAG wil ook de mogelijkheid bieden om een samenvatting in het bestuursverslag op te nemen en de details als bijlagen bij het verslag te voegen. Goede zaak, meent Bartels, want “een verslag krijgt pas waarde als de individuele gegevens in context zijn gezet en een samenhangende toelichting krijgen. Alleen dan worden gegevens informatie.”

Onderzoek

Ondertussen hielden diverse partijen de duurzaamheidsrapportages van grote bedrijven over boekjaar 2024 kritisch tegen het licht. Hoewel in Nederland nog niet formeel verplicht, hebben de meeste grote beursfondsen in lijn met de CSRD gerapporteerd over hun duurzaamheidsbeleid. Toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) vindt dat de ondernemingen goede stappen zetten in hun duurzaamheidsverslaggeving. De AFM stelt dat de ondernemingen vooruitgang hebben geboekt; informatie is beter

gestructureerd, toegankelijker én visueel duidelijker.

Ook KPMG onderzocht de duurzaamheidsrapportages en zag dat de ondernemingen serieus bezig zijn, met duidelijke en gestructureerde rapportages. Tegelijk is er nog het nodige te verbeteren. Vooral onderwerpen als biodiversiteit, kwaliteit van gegevens en uitleg van klimaatdoelen blijven lastig.

Onderzoekers van de Haagse Hogeschool doen op Accountant.nl uitgebreid verslag van hun bevindingen over de eerste serie CSRD-rapportages. De verschillen tussen de bedrijven zijn groot en de vorm van rapporteren is erg divers, zo blijkt uit de analyse. “Accountants, toezichhouders en investeerders kunnen een belangrijke rol nemen om de vergelijkbaarheid van de CSRD-rapportages te bevorderen”, zo menen de onderzoekers. Ook Nyenrode-hoogleraar Willem Schramade bekeek, samen met het FD, de eerste reeks duurzaamheidsrapportages van beursfondsen. Die geven vaak nog te weinig inzicht, meent hij. “Ik zag verslagen van Indiase of Finse bedrijven die veel duidelijker opschrijven wat hun pad is naar duurzaamheid dan veel Nederlandse bedrijven.” Bovendien rapporteren de beursfondsen vaak over een hele waaier aan onderwerpen. Volgens de hoogleraar zorgt dat voor “een soort rookgordijn”.

Vlag halfstok

Ondertussen waarschuwt zijn Nyenrode-collega Marcel Pheijffer in een column in het FD ook de accountantssector, als het gaat om duurzaamheid. “Nu de ambities binnen Europa voor dit onderwerp zijn teruggeschroefd, gaat bij veel ondernemingen de vlag uit omdat zij minder of zelfs geen kosten meer hoeven te maken inzake ESG-verslaggeving”, meent hij. “Medewerkers binnen accountantskantoren die zich juist in dat onderwerp bekwamen en voor omzet en winst moesten zorgen, hangen de vlag echter halfstok.”

Pheijffer vreest dat als de investeringen van accountantskantoren in ESG-expertise niet renderen en winstverwachtingen niet uitkomen, er druk binnen de kantoren ontstaat “om de winstderving koste wat het kost elders te compenseren”. Rapportageverplichtingen of niet, zeker is dat de aandacht voor duurzaamheid binnen bedrijven niet mag verslappen. Zoals Pheijffer in een eerdere FD-column ook stelde: “De versoepelingen zijn begrijpelijk en deels volstrekt terecht. Maar de problemen die moeten worden geadresseerd zijn niet verdwenen.” ←